

ingediend op **1620** (2022-2023) – Nr. 1
9 maart 2023 (2022-2023)

Voorstel van resolutie

van Kris Van Dijck, Maaïke De Rudder, Steven Coenegrachts,
Imade Annouri en Annick Lambrecht

over maatregelen tegen agressie in de voetbalwereld

TOELICHTING

Inleiding

Net als in het buitenland wordt ook in België een toename vastgesteld van het aantal incidenten in en rondom voetbalvelden en -stadions. Onder het mom van sfeerbeleving verpesten enkele supporters en relschoppers het voor velen, en berokkenen zo de voetbalwereld imagoschade. Een strengere aanpak is noodzakelijk om tot een mentaliteitswijziging te komen en het kwalijk gedrag van een minderheid een halt toe te roepen.

Tal van betrokken actoren hebben al initiatief genomen om dergelijke wanpraktijken te stoppen: de Pro League, de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB), de voetbalclubs, Voetbal Vlaanderen en de overheid. Toch blijft het hengelen naar een structurele oplossing. De Federale Regering vervult daarin gezien haar bevoegdheden een van de belangrijke rollen. Ook de Vlaamse overheid kan daar een sleutelfunctie in spelen, niet het minst omdat de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen culturele aangelegenheden, waaronder sport, toewijst aan de gemeenschappen en voetbalgeweld een hypotheek legt op een kwaliteitsvolle voetbalsport. Met dit voorstel van resolutie willen de indieners bijdragen aan een oplossing van dit probleem door aanbevelingen te doen.

1. Situering

1.1. Probleem

Voetbalvandalisme kwam eind jaren 60 op in Engeland. Ook België kreeg later te maken met hooligans die de orde verstoorden. Incidenten in Belgische voetbalstadions zijn de afgelopen jaren weer toegenomen. Die problematische tendens moet zo snel mogelijk in de kiem gesmoord worden.

Het aantal incidenten met supporters in de Belgische competitie lijkt niet bij te houden dit seizoen. Ook op het Europese toneel heeft België geen al te beste indruk nagelaten. Denk maar aan de gevechten tussen supporters van Anderlecht en de Zwitserse BSC Young Boys in Bern en Brussel, of aan de wedstrijd tussen West Ham United en Anderlecht. Ook in 2022 waren er tal van incidenten, zoals de harde kern supporters van Racing Genk en Dynamo Zagreb die elkaar troffen voor een freefight. Tijdens de wedstrijd Antwerp-Frankfurt vlogen er flesjes, een emmer en zelfs een rollator door de lucht toen enkele Antwerpse heethoofden een penaltygoal niet konden verkroppen.

Ook het amateur- en jeugdvoetbal lijdt onder verbale en fysieke agressie op en naast het terrein. Zo werd er in oktober 2022 melding gemaakt van 190 gevallen van agressie in het amateurvoetbal gedurende de eerste zeven speeldagen van het seizoen, een verontrustend aantal.

1.2. Achtergrond

Door het gebrek aan actueel onderzoek is het moeilijk om specifieke tendensen of factoren in verband te brengen met hooliganisme. Het recente wetenschappelijke onderzoek biedt onvoldoende bewijs om concrete correlaties aan te tonen tussen de socio-economische factoren en voetbalgeweld. Hooliganisme kan niet worden toegeschreven aan één specifieke bevolkingsgroep, maar is veeleer verspreid aanwezig in verschillende lagen van de samenleving.

1.3. Incidenten van het seizoen 2022-2023

1.3.1. Incidenten in het professionele voetbal

– Conference League 13 oktober 2022

Anderlecht krijgt een stevige reeks sancties opgelegd na de ongeregeldheden in West Ham United. In de Conference League maakten supporters van Anderlecht het al te bont in het duel op bezoek bij West Ham United. Zo werden er vuurpijlen afgestoken naar het vak van de thuissupporters. De gevolgen van de sancties die de UEFA uitsprak, zijn niet min (UEFA: Union Européenne de Football Association). Zo moet Anderlecht in de eerste plaats alle schade aan het stadion van West Ham vergoeden. Bovendien krijgt Anderlecht ook een boete van 50.000 euro opgelegd en mogen er bij de eerstvolgende Europese wedstrijd geen fans van paars-wit aanwezig zijn.

– Speeldag 21-23 oktober 2022

Op het uur moest de wedstrijd van Standard een eerste keer stilgelegd worden nadat fans van paars-wit vuurwerk en stoeltjes op het veld hadden gegooid. Na een kwartier pauze kon de partij hervat worden, maar een paar minuten later moest de scheidsrechter de match definitief stopzetten.

– Speeldag 4-6 november 2022

Het Bondsparket heeft de Buffalo's gestraft voor de incidenten voor, tijdens en na de wedstrijd tegen Club Brugge. Voor het gebruik en gooien van pyrotechnisch materiaal is er een voorstel om een boete uit te schrijven van 10.000 euro en één officiële wedstrijd met partieel gesloten deuren te laten plaatsvinden. Dat laatste is een straf met uitstel gedurende één jaar, die geldt voor vak 225 in tribune 2. Voor het spandoek aan het adres van Roman Yaremchuk en voor het overige wangedrag in en rond het stadion vordert het parket een boete van 5000 euro.

– Speeldag 11-13 november 2022

"Fuck Qatar, fuck Bayat" stond er begin november 2022 op een spandoek dat Charleroifans, ondanks strenge toegangscontroles, in hun stadion hadden binnengesmokkeld. Door twee actuele thema's aan elkaar te verbinden – een weinig humane wereldbeker en een (in hun ogen) vijandig clubbestuur – probeerden boze supporters hun acties voor de buitenwereld te rechtvaardigen. Maar het gedrag van de Storm Ultras van Charleroi – ze bleven met vuurpijlen en tennisballen gooien tot de scheidsrechter niet anders kon dan de wedstrijd tegen KV Mechelen stop te zetten – is op geen enkele manier goed te praten.

1.3.2. Overige incidenten

Niet alleen in de professionele voetbalwereld stijgt het aantal agressie-incidenten, maar ook in de amateur- en jeugdreeksen. Midden oktober werd er al melding gemaakt van 190 dossiers die gelinkt zijn aan agressie sinds de start van het seizoen. In de pers krijgen ze niet altijd evenveel aandacht, maar toch waren er de afgelopen maanden artikels terug te vinden over de volgende onderwerpen: herrie met schuimbekkende supporters (in Appel terre), een match die wordt stopgezet omdat een supporter het veld op loopt en de keeper bedreigt (Boezinge) en een scheidsrechter die een match moet stilleggen omdat na een rode kaart een enorm tumult ontstaat (Petegem). Boven op die 190 zware gevallen zijn er nog 210 'lichtere' dossiers van wangedrag tegenover de scheidsrechter en 155 gevallen waarin door de houding van de ploeg of van de supporters een minnelijke schikking moest

worden getroffen. Al 52 keer werd een match stopgezet. Het gaat hier over de periode augustus tot midden oktober 2022.

1.4. Mogelijke oorzaken

Alcohol, de maatschappij die minder tolerant is geworden, gewelddadige incidenten op het veld, vermeende partijdigheid van de arbitrage, werkloosheid, corona enzovoort. Er valt over elk van die thema's wel iets te zeggen, maar de oorzaak van hooliganisme is niet eenduidig. Voor geen enkele van die redenen is er afdoend bewijs dat het de grondoorzaak is van voetbalgerelateerd geweld. Zo verlaagt niet elke drinkende voetbalfan zich tot geweld en zijn er ook toeschouwers die zich zonder de hulp van alcohol misdragen. Toch wil dat niet zeggen dat er geen verband is met die factoren.

Volgens sommige sociologen heeft het toegenomen geweld van de laatste maanden te maken met de coronacrisis. Dat voelt ook Glenn Mertens¹, die al jarenlang steward is, aan. "Men zat in lockdown. Er zijn wedstrijden gespeeld achter gesloten deuren. Heel veel supporters verloren zo een uitlaatklep, want dat is voetbal toch voor veel mensen." Emoties bleven opgekropt en zo nam de spanning toe. "Dat ontploft nu", aldus Mertens. Ook tijdens de hoorzitting met Club Brugge² in het Vlaams Parlement op 7 december 2022 werd die these bevestigd.

2. Recent genomen acties door de betrokken actoren

Er zijn de voorbije jaren heel wat acties ondernomen om het probleem van hooliganisme in de voetbalwereld op te lossen. Toch lijkt er nog steeds geen structurele oplossing te zijn. Incidenten in Belgische voetbalstadions worden steeds meer de regel dan de uitzondering. Die problematische tendens moet zo snel mogelijk in de kiem gesmoord worden. De betrokken actoren (voetbalclubs, de KBVB, de Pro League, Voetbal Vlaanderen en de overheid) hebben de afgelopen maanden van zich laten horen.

2.1. Voetbalclubs

Voetbalclubs hebben de bevoegdheid om harder op te treden tegen de supporters die hooliganisme plegen. Om clubbesturen te verlossen van die lastige taak, is er sinds begin dit seizoen een speciale strafkamer bij de KBVB – de Nationale Kamer voor Burgerrechtelijke Uitsluitingen – die moet leiden tot een uniforme bestraffing. Daarnaast gaat veiligheid hand in hand met zware financiële kosten voor de clubs. Uit de hoorzitting van 7 december 2022 in het Vlaams Parlement over het integriteitsbeleid van voetbalsupporters gaf Club Brugge aan een indicatieve tabel opgesteld te hebben om wangedrag (racisme, discriminatie, gooien met bekertjes enzovoort) te sanctioneren. Sinds de oprichting van de bovenlokale strafkamer wordt er over de competitie heen gebruikgemaakt van een indicatieve sanctietabel voor alle professionele voetbalclubs. Die tabel is van toepassing op alle overtreeders.

Een tweede initiatief in het Jan Breydelstadion zijn stickers op de zitjes. Op alle zitjes kleeft een sticker met daarop een QR-code waarmee melding kan worden gemaakt van wangedrag (racistische uitlatingen, discriminatie enzovoort). Dat laat een snelle identificatie van de dader en interventie door een speciaal opgeleide steward toe. Een supporter die pyrotechnisch materiaal gooide bij een Europese wedstrijd, kreeg een stadionverbod van vijf jaar (burgerrechtelijke procedure via de KBVB) en de boete van de UEFA die Club Brugge moest betalen, werd grotendeels op de supporter verhaald.

¹ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2022/05/05/512-processen-hooliganisme>

² Verslag van de hoorzitting op 7 december 2022 over de medeverantwoordelijkheid van supporters (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, 1531).

2.2. Pro League

De Pro League, de organisatie van Belgische profclubs, is een van de belangrijkste organen in het Belgische profvoetbal. Ze heeft de afgelopen jaren al tal van acties ondernomen. Hieronder volgt een overzicht van de meest relevante.

2.2.1. Handleiding over omgaan met discriminerende en kwetsende spreekkoren en uitlatingen

“Juichen bij een doelpunt, vloeken bij een verkeerde pass, de ploeg aanmoedigen tot het laatste fluitsignaal. Voetbal is een feest en supporteren met passie een noodzaak. Daarin hebben kwetsende en discriminerende uitlatingen tegenover de tegenstander evenwel geen plaats”, zo sprak de Pro League zich in oktober 2019 uit. Vervolgens ging de Pro League door met de positieve, inclusieve waarden van het Belgische voetbal die moeten worden uitgedragen. Daarom stelde ze in samenwerking met de clubs, de KBVB, de overheid en experts een handleiding op over omgaan met discriminerende en kwetsende spreekkoren op en rond de Belgische voetbalvelden.

Die handleiding moet de clubs bijstaan in hun gedeelde strijd tegen discriminatie. Zo vormt de handleiding een basis aan maatregelen, zowel preventief (met zachte en harde communicatie en een meldpunt) als curatief (reactie, sanctionering, procedures, stewards en burgerrechtelijke uitsluiting).³

2.2.2. Meldpunt racisme en discriminatie

Zoals in de handleiding rond discriminerende en kwetsende spreekkoren en uitlatingen wordt vermeld, bestaat er een meldpunt voor discriminatie en racisme. Als personen in of rond het stadion slachtoffer of getuige zijn van een discriminerende uitspraak, handeling of activiteit, kunnen ze dat melden. De meldingen worden vertrouwelijk behandeld en opgevolgd door de cel Football & Community van de Pro League.⁴

2.2.3. Opleidingen en workshops

De Pro League biedt heel wat opleidingen en workshops aan in de strijd tegen wan-gedrag en hooliganisme van supporters. Hieronder worden de twee voornaamste geschetst.

– Leertraject Kazerne Dossin

Het huishoudelijk reglement van elke Belgische, professionele voetbalclub bevat bepalingen over kwetsende en discriminerende spreekkoren. Een inbreuk op die bepalingen ontzegt voetbalfans de toegang tot het stadion voor een bepaalde tijd. Om (sneller) opnieuw toegang te krijgen, kunnen ze een leertraject bij Kazerne Dossin volgen. Bij het bezoek krijgen ze enerzijds de kans om tot inzicht te komen over ongepast gedrag en krijgen ze anderzijds handvatten voor ander gedrag in de toekomst.

Het leertraject dat de Pro League en Kazerne Dossin aanbieden, bestaat uit verschillende stappen:

- 1° een kennismakingsgesprek op de club, tussen Kazerne Dossin, de supporter liaison officer en de cliënt;

³ <https://www.proleague.be/dato/25478/1592902481-brochurediscriminerende-kwetsende-sprekkoren-uitlatingen-proleaguenl.pdf>

⁴ <https://www.proleague.be/nl/pl/meldpunt-racisme-en-discriminatie>

- 2° een rondleiding waarbij rekening wordt gehouden met de eigenheid van de voetbalcontext. Er is aandacht voor het verhaal van gedeporteerde voetballers, maar ook voor de eigen handelingsmarge en mechanismen achter groepsdynamieken;
- 3° een reflectieverslag dat de voetbalfan na het bezoek maakt en een rapport dat door de gids wordt opgesteld;
- 4° een opvolggesprek, drie tot zes maanden na het bezoek. Daarin wordt besloten of de fan al dan niet mag terugkeren naar het stadion.⁵

De indieners van dit voorstel van resolutie willen erop wijzen dat tot op heden geen enkele supporter het leertraject heeft gevolgd. De Pro League is echter bezig met een evaluatie van dat traject.

– Wij-zij-denken in het voetbal

Verder bouwend op de bovenstaande samenwerking kwamen de Pro League en Kazerne Dossin op de proppen met workshops over sportief omgaan met het wij-zij-denken in het voetbal om clubs beter te wapenen tegen de problematiek.

“Voetbalclubs zorgen voor verbinding in een sfeer van spel en competitie, maar soms worden wij-zij-dynamieken in en rond het stadion giftig of gewelddadig. Met inzicht en een gepaste inzet van mensen en middelen kunnen de clubs zelf echt een verschil maken”, benadrukt directeur Tomas Baum van Kazerne Dossin. “Samen met de Pro League maken we via deze opleiding voetbalprofessionals bewust van de vele mogelijkheden.”

Naast de rondleidingen voor supporters in de Kazerne Dossin leverde het partnerschap in maart 2022 een preventieve opleiding op voor medewerkers van de profclubs. Die workshops leren de wij-zij-dynamiek in een stadion te begrijpen en reiken tools aan om vanuit de eigen functie bewust te handelen. Zowel de Vlaamse Regering via de minister van Gelijke Kansen als de Federale Regering via de minister van Binnenlandse Zaken hebben die samenwerking mogelijk gemaakt.⁶

2.2.4. Samen voor veilig voetbal

Als gevolg van het gestegen aantal vandalismestreken van voetbalsupporters op en rond wedstrijden in het seizoen 2021-2022 heeft de Pro League, in overleg met de Voetbalcel Binnenlandse zaken, minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden en haar kabinet, de politiediensten, de profclubs en de KBVB, het initiatief genomen om een actieplan op te stellen dat op korte termijn een oplossing moet bieden.

Het actieplan bevat drie basisprincipes: het verhogen van de pakkans bij inbreuken, het sneller afdwingen en opvolgen van de sanctionering en een uniforme aanpak van de incidenten in alle stadions in België. Volgens Peter Bossaert, CEO van de KBVB, loopt het momenteel fout bij het eerste en het derde principe. Momenteel ontbreekt het aan mankracht en strategie om die pijlers goed uit te voeren.⁷

Het actieplan ‘Samen voor veilig voetbal’ is gebaseerd op vijf pijlers. De eerste pijler is gericht op sensibilisering en communicatie in het versterken van het veiligheidsbeleid en het verzekeren van het draagvlak voor dat beleid. De verschillende actoren moeten de voetbalfan overtuigen van het nut van een strikt veiligheidsbeleid. Het principe is dat er eerst preventieve maatregelen worden genomen en dat pas daarna de repressieve maatregelen komen. Als een voetbalsupporter een inbreuk pleegt, moet voldoende bekend zijn wat de straffen zullen zijn. Daarom wil het actieplan dat de oorzaken van stadionverbod (racisme, geweld en onrechtmatig

⁵ <https://kazernedossin.eu/aanbod-item/pro-league>

⁶ <https://www.proleague.be/nl/pl/news/clubs-volgen-eerste-workshop-wij-zij-denken-in-het-voetbal>

⁷ <https://www.vrt.be/vrtnu/a-z/de-afspraak/2022/de-afspraak-d20221025>

gebruik van pyrotechnische middelen) duidelijk worden geafficheerd in de verschillende stadions.

Naast die manier van waarschuwing moet er ook communicatie zijn met de supporters en sfeergroepen. Hoe het actieplan die communicatie vorm wil geven, is echter niet vermeld. Ook de media spelen een belangrijke rol in de manier van communiceren. Zo moeten ze aandacht besteden aan de manier waarop ze de sfeer in de verschillende stadions in beeld brengen. Die sfeer mag bijvoorbeeld niet gelinkt worden aan het gevaarlijke gebruik van pyrotechniek. Als laatste element van de eerste pijler zet het actieplan een monitorings- en begeleidingscomité op dat mee het beleid opvolgt. Dat comité moet met een brede kijk aan de slag kunnen binnen de eerste pijler.

De tweede pijler speelt een rol in de technologie en infrastructuur. Zo zal de Pro League een analyse maken van de camerasystemen die momenteel gebruikt worden. Vervolgens wordt er verder ingezet op de verbetering van camerasystemen en het efficiënter gebruik ervan. Ook de systemen van herkenning bij toegangscontroles en wat er juridisch mogelijk is, zullen worden onderzocht.

De derde pijler – het personeel dat belast is met de veiligheid bij een voetbalwedstrijd – is essentieel. Het statuut van dat veiligheidspersoneel zal versterkt en verankerd worden binnen de voetbalclubs. Er zal ook geïnvesteerd worden in vorming en opleidingen. De samenwerking tussen het veiligheidspersoneel, en ook met de supporter liaison officer en de politie zal worden versterkt. Ten slotte zal geweld tegen het veiligheidspersoneel leiden tot strenge sancties.

Een vierde pijler waarop het actieplan steunt, is de organisatorische omkadering. Daarin past onder andere het versterken van de toegangscontrole (evaluatie en juridische mogelijkheden). Bij die identificatie en authenticatie van supporters wordt ook gekeken naar technologische innovaties die die controle kunnen versterken. De overheid heeft de regelgeving over ticketing al aangescherpt en is bezig met het uitvoeren van een traject om grensoverschrijdende stadionverboden te realiseren.

Als laatste en vijfde pijler zet het actieplan in op een striktere handhaving bij inbreuken op de wetgeving en op het huishoudelijk reglement van de clubs. Daarbij rijzen vragen als: hoe snel wordt er gereageerd? Moeten de sancties verzawaard worden? Is er een uniforme aanpak bij de verbalisering en sanctionering? En wie zal er stadionverboden uitspreken? Hieronder volgt een overzicht van wat er in het actieplan is opgenomen over handhaving.

1. Uniform verbaliserings- en sanctioneringsbeleid bij alle clubs en in alle stadions in België:
 - vanuit het voetbal wordt een tabel aangereikt voor inbreuken op het huishoudelijk reglement;
 - dezelfde inbreuk zal op die manier in elk Pro Leaguestadion leiden tot dezelfde aanpak en sanctionering;
 - voetbal en overheid zitten samen opdat politiematregelen (beveiligingsmaatregelen), burgerlijke uitsluitingen en administratieve of gerechtelijke stadionverboden op elkaar aansluiten.
2. Nultolerantie en strengere straffen:
 - er wordt een principe van nultolerantie gehanteerd voor inbreuken rond racisme en discriminatie, en onrechtmatig gebruik van pyrotechniek en geweld;
 - de sancties voor de bovengenoemde inbreuken worden aanzienlijk verstrengd, zowel in de wetgeving als in de voetbalreglementering. Ze kunnen leiden tot tien jaar stadionverbod;
 - recidive kan leiden tot een stadionverbod van 25 jaar;

- het stadionverbod wordt voor zware inbreuken gekoppeld aan een perimeterverbod.
3. Reactiesnelheid: onmiddellijk stadionverbod bij zware inbreuken:
- er wordt onmiddellijk gehandeld bij overtredingen;
 - er is een snelle afhandeling van het dossier ten gronde.

De vaststelling en identificatie bij een inbreuk zijn nog de verantwoordelijkheid van de voetbalclubs, maar vervolgens wordt het dossier doorgestuurd naar de KBVB, die de procedure verder zal uitwerken. Er zal een procedure van maximum 25 werkdagen worden gehanteerd en het beroep werkt niet opschortend. De hernieuwde procedures werden door de professionele voetbalclubs unaniem positief onthaald.

2.2.5. Vraag naar meer

De Pro League vraagt meer armslag, die de politiek moet leveren. Daarnaast pleit de Pro League ook voor onder meer de inzet van drugshonden, een meldingsplicht voor hooligans met een stadionverbod, een snellere politie-interventie, langere stadionverboden, een betere ticketcontrole, gemakkelijke identificatie, het uitwisselen van internationale stadionverboden, het investeren in camera's, een verbod op het dragen van bivakmutsen of gezichtsbedekkende voorwerpen (met uitzondering uiteraard van een mondkapje als dat verplicht is) en de herinvestering van boetes in veiligheid. Over het verbod op gezichtsbedekkende voorwerpen is er in december een akkoord bereikt in de Federale Regering. Het verbod zal op korte termijn worden ingevoerd in de stadions in België.

Enkele van de bovengenoemde maatregelen die de Pro League heeft gevraagd, behoren evenwel tot de verantwoordelijkheid van de organisator. De indieners van dit voorstel van resolutie beschouwen investeringen in camera's en de verbetering van de ticketcontrole niet als de taak van de overheid. Het is wel de taak van de overheid om een faciliterende rol te spelen en via regelgeving de clubs in staat te stellen hun verantwoordelijkheden op te nemen.

2.3. Voetbalbond – KBVB

Heel wat voetbalclubs hebben een nauwe band met hun supporters. Voor de clubs is het vaak moeilijk om burgerrechtelijke uitsluitingen uit te spreken. Vorig jaar is er samen met de Pro League beslist om de burgerrechtelijke uitsluitingen te organiseren vanuit de KBVB. Als iemand zich vandaag misdraagt, wordt dat erkend door de club en de commissie, en wordt bij de KBVB de sanctie uitgesproken. Volgens Peter Bossaert verloopt die sanctionering "vliegensvlug". Dat betekent dat wie vandaag gevat wordt, geen enkel stadion meer in komt. Graag merken de indieners van dit voorstel van resolutie op dat veel afhangt van de bereidwilligheid en de snelheid van clubs om een dossier op te maken en aan de KBVB te bezorgen. Pas nadat een ontvankelijk dossier is bezorgd, start de proceduretermijn die maximaal 25 werkdagen bedraagt.

Daarnaast heeft de KBVB meegewerkt aan tal van de acties die hierboven al vermeld zijn, zoals het actieplan 'Samen voor veilig voetbal' en de handleiding tegen discriminerende en kwetsende spreekwoorden en uitlatingen.

2.4. Voetbal Vlaanderen

Voetbal Vlaanderen speelt een belangrijke rol in het amateur- en jeugdvoetbal. Ook hier zijn er tal van gevallen van agressie in de sport. Voetbal Vlaanderen voert enkele campagnes en acties om agressie in de sport tegen te gaan.

2.4.1. Preventief deel: het actieplan 'Come Together'

Een eerste belangrijk initiatief is het actieplan 'Come Together' van Voetbal Vlaanderen. Dat plan is gebaseerd op vijf pijlers:

- 1° Voetbal Vlaanderen reikt de hand naar en gaat in dialoog met mensen op en naast het veld die met racisme te maken krijgen en zich niet gehoord voelen;
- 2° Voetbal Vlaanderen wil dat iedereen zich vertegenwoordigd voelt in de KBVB en streeft ernaar om een inclusieve organisatie te zijn die de diversiteit op het veld weerspiegelt op alle niveaus. Zowel Voetbal Vlaanderen als de KBVB moeten een spiegel van de samenleving zijn op het vlak van diversiteit en gender;
- 3° Voetbal Vlaanderen organiseert voor iedere groep in het voetbal een opleiding over diversiteit en de aanpak van discriminatie. De organisatie zet vooral in op preventie en sensibilisering;
- 4° Voetbal Vlaanderen meet het actieplan en volgt het effect en de ontwikkeling van klachten, vertegenwoordiging, opleiding en sancties op de voet;
- 5° Voetbal Vlaanderen publiceert het actieplan tegen racisme en discriminatie en communiceert over de ondernomen acties.

Het project 'Come Together' dient als algemene kapstok voor het beleid tegen discriminatie van Voetbal Vlaanderen. De organisatie volgt dit project op en stuurt het bij waar dat nodig is.

2.4.2. Curatief deel: sanctionering

Als preventie en bewustmaking niet werken, gaat Voetbal Vlaanderen over tot sanctionering. De organisatie veroordeelt alle vormen van discriminatie en bestraft de plegers. Ze geeft een duidelijk signaal dat racisme en discriminatie niet wordt getolereerd door strenge sancties op te leggen. In het seizoen 2021-2022 kwamen in totaal 590 meldingen binnen bij Voetbal Vlaanderen. Voetbal Vlaanderen heeft een laagdrempelig meldpunt opgericht waar mensen gemakkelijk hun weg naartoe vinden. Duidelijke en transparante procedures moeten de garantie bieden op eerlijke behandeling.

– Bondsreglement

Het bondsreglement vormt de hoeksteen van het Belgische voetbal. Ook de voetbalclubs die binnen de verantwoordelijkheid van Voetbal Vlaanderen vallen, zijn gebonden door dat reglement. Interessant voor dit voorstel van resolutie is het hoofdstuk over toeschouwers in het reglement. Daarin wordt aandacht besteed aan een huishoudelijk reglement, waarin ook heel wat voorwerpen (waaronder pyrotechnisch materiaal) alsook wangedrag worden verboden. Ook de burgerrechtelijke uitsluitingen staan erin vermeld (zoals ook eerder in dit voorstel van resolutie aan bod kwam).

– De Nationale Kamer in de strijd tegen Discriminatie en Racisme (NKDR)

Naast het bondsreglement is er ook de NKDR, die bevoegd is voor inbreuken op racisme en discriminatie (zeer breed) in het Belgische voetbal op alle niveaus, alsook voor daarmee samenhangende inbreuken. De kamer is pas in 2021 in werking getreden en sprak zijn eerste beslissing uit op 18 augustus 2021. In maart 2023 zijn er al 103 zaken behandeld.

De NKDR zorgt voor een gecentraliseerde aanpak over alle competities heen. Daardoor kan er een uniforme beslissingsprocedure worden gebruikt voor alle incidenten. Die professionele werking zorgt voor een duidelijk disciplinair sluitstuk van het beleid tegen discriminatie en racisme in het voetbal.

2.4.3. Het actieplan 'Doede gij da thuis ook?'

Ten slotte is er nog het actieplan 'Doede gij da thuis ook?'. Dat grootschalige actieplan dient om racisme, discriminatie en onethisch gedrag op en langs Vlaamse voetbalvelden terug te dringen. Het actieplan bestaat uit vier onderdelen.

1. Club-API's (seizoen 2022-2023)

Door het toenemende aantal meldingen bij het meldpunt van Voetbal Vlaanderen, wordt ernaar gestreefd om elke sporter een veilig klimaat aan te bieden, met een duidelijk eerstelijnsmeldpunt. Daarom zet de organisatie in op het opleiden van club-API's, de zogenaamde aanspreekpersonen integriteit. Het aanstellen van een club-API is volgens Voetbal Vlaanderen geen overbodige luxe, maar een onmisbare schakel om de waarden respect, tolerantie en vertrouwen centraal te stellen. Vanaf het seizoen 2023-2024 is dan ook elke club verplicht om een opgeleide club-API aan te stellen en clubs met een officiële club-API zullen worden beloond met subsidies via het jeugdsportfonds.

2. De 'fair play'-ouder (begin seizoen 2022-2023)

Het actieplan richt zich niet alleen tot spelers en trainers, maar betreft voor het eerst ook actief de ouders langs de zijlijn. Zo wil het een volledig nieuwe functie in het jeugdvoetbal creëren: de 'fair play'-ouder.

3. Het 'fair play'-klassement (begin seizoen 2022-2023)

Een derde initiatief dat Voetbal Vlaanderen initieerde is de 'fair play'-rangschikking bij alle jeugdreeksen. In de eerste seizoenshelft wordt zowel voor de 'fair play'-ouder als voor het 'fair play'-klassement gestart met een proefproject met maar liefst 887 gewestelijke U15-ploegen.

4. Een communicatiecampagne (midden seizoen 2022-2023)

Tot slot zal Voetbal Vlaanderen in het najaar een sensibiliseringscampagne uitrollen over agressie in het voetbal.

De kernboodschap van het actieplan 'Doede gij dat thuis ook?' dient om een versnelling hoger te schakelen in de bewustmaking over normen en waarden op en naast het voetbalterrein, iets waar dit voorstel van resolutie ook toe oproept.

2.5. Politie

Eerder in dit voorstel van resolutie is het botsen op limieten al een aantal keer aan bod gekomen. Ook de politie botst regelmatig op haar limieten in de strijd tegen voetbalvandalisme. Zo verklaarde commissaris Phillipe Boucar van de politiezone Brussel-Zuid onlangs dat de politie wist dat er iets zou gebeuren tijdens de wedstrijd Standard Luik – RSCA Anderlecht. Toch vindt hij de kritiek op de aanpak van de politie en stewards niet terecht. De supporters van Anderlecht hadden vooraf laten weten dat ze een nieuwe nederlaag niet zouden accepteren.

De commissaris is er ook van overtuigd dat er goed gefouilleerd wordt. Het fouilleren gebeurt binnen het wettelijke kader, maar supporters durven de vuurpijlen uit elkaar te halen en verstoppen die op intieme plaatsen. Naakt fouilleren is geen oplossing. Ook de korpschef treedt hem bij: "Als politie hebben wij ook onze rol te spelen en dat gaat dan voornamelijk over identificatie. Wij mogen identificeren, maar wij kunnen niet de capaciteit vrijmaken om een stadion van 20.000 mensen volledig te controleren. Voor ons is het wel belangrijk dat we kunnen identificeren, zodat we de boosdoeners ook echt kunnen straffen en niet een volledige groep."

De bovenstaande visie is die van hooliganexpert en commissaris Philippe Boucar. De indieners van dit voorstel van resolutie willen de input van Boucar niet veralgemenen omdat het maar gaat over de mening van één personeelslid van één politiezone. Andere visies van politiepersoneel over agressie in de voetbalwereld zijn echter zeldzaam.

Met dit voorstel van resolutie hopen de indieners ten slotte op een uniforme aanpak van voetbalsupporters in lokale politiezones tijdens de wedstrijden. De voorgaande passage neemt echter niet weg dat de verantwoordelijkheid voor de veiligheid in de stadions in de eerste plaats ligt bij de organisatoren. Hun verantwoordelijkheid over een goede toegangscontrole en een goed gebruik van een kwaliteitsvol camera-systeem zijn daarbij bijvoorbeeld cruciaal.

2.6. De overheid

2.6.1. Federaal niveau

Het federale niveau heeft enkele belangrijke bevoegdheden in deze problematiek. Zo is het bevoegd voor de veiligheid bij voetbalwedstrijden, maar ook voor de justitiële gevolgen en de politie. De wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden bevat regels voor organisatoren en toeschouwers, en geldt voor alle internationale en nationale voetbalwedstrijden. Wie die wet overtreedt, kan een administratieve sanctie krijgen van de Voetbalcel van de Federale Overheidsdienst (FOD) Binnenlandse Zaken.

- Voetbalwet

De belangrijkste thema's in die Voetbalwet van 1998 zijn:

- 1° de verplichting voor organisatoren van voetbalwedstrijden om verschillende maatregelen te treffen om de veiligheid van supporters te garanderen (hoofdstuk II) en sancties te voorkomen (hoofdstuk V);
- 2° de sancties (een administratieve geldboete of stadionverbod) voor supporters die zich schuldig maken aan feiten die een voetbalwedstrijd kunnen verstoren;
- 3° de verplichting voor elke club om een huishoudelijk reglement (een reglement van inwendige orde) te hebben waarin bepaalde gedragingen kunnen worden getolereerd of verboden (hoofdstuk II). Daarnaast moeten er stewards zijn die de toeschouwers van een voetbalwedstrijd ontvangen en begeleiden (hoofdstuk IV);
- 4° nadruk op specifieke preventietips.

In november 2022 stelde minister van Binnenlandse Zaken Annelies Verlinden een verstrengde wet voor om hooliganisme zwaarder te bestraffen. Enkele van deze verstrengingen zijn ondertussen besproken op de ministerraad van de Federale Regering in december 2022. Zo worden in de Voetbalwet van 1998 straffen ten aanzien van supporters verhoogd. Ook is er een nieuw verbod op het dragen van bivakmutsen of andere gezichtsbedekkende voorwerpen, zoals al eerder is vermeld. Belangrijk is dat er in de toekomst ook een meldingsplicht zal worden ingevoerd voor supporters die hun ticket of abonnement willen doorgeven aan een andere supporter.

Ook vraagt de Federale Regering meer inspanningen van de clubs. De minister heeft bovendien de voetbalclubs op hun verantwoordelijkheid gewezen in een perscommuniqué: "We zullen clubs strenger bestraffen als we tekortkomingen aan hun camera-systemen vaststellen, ze de regels over ticketverkoop niet naleven of onvoldoende maatregelen nemen om pyrotechnisch materiaal uit hun stadions te weren." Ook worden ze gemotiveerd om te investeren in strengere en betere (identiteits)controles door identiteitsgegevens te koppelen aan eenmalige tickets en abonnementen.

– Perimeterverbod bij voetbalwedstrijden

Daarnaast heeft het federale niveau ook een perimeterverbod ingevoerd. De Voetbalcel of een rechtbank kan een perimeterverbod opleggen aan een persoon die inbreuken heeft gepleegd op de Voetbalwet. Dat betekent dat die persoon de perimeter van een voetbalstadion niet mag betreden, vanaf vijf uur voor het begin van de voetbalwedstrijd tot en met vijf uur na het einde van de voetbalwedstrijd. Dat verbod kan zowel van toepassing zijn op het profvoetbal, als op het amateur-, vrouwen- en jeugdvoetbal.

– Inbreuken op de Voetbalwet door supporters

De Algemene Directie Veiligheid & Preventie van de FOD Binnenlandse Zaken wil van de Belgische voetbalstadions en hun omgeving veilige plaatsen maken waar mensen met vrienden en familie (waaronder ook kinderen) in een positieve sfeer een voetbalwedstrijd kunnen bijwonen. Daarvoor zijn duidelijke en uniforme (gedrags) regels nodig, die niet alleen de grenzen bepalen voor iedereen in en rond het voetbalstadion, maar ook tijdens de reisweg naar en van het stadion. De Voetbalwet van 1998 bepaalt heel duidelijk welk gedrag niet wordt getolereerd in het kader van voetbalwedstrijden en door de politie kan worden geverbaliseerd. Op basis van een proces-verbaal van de politie start de Voetbalcel van de FOD Binnenlandse Zaken de administratieve procedure op. Het doel van die procedure is om na te gaan of er voldoende bewijzen zijn om de persoon in kwestie een sanctie op te leggen. Gedrag dat niet wordt getolereerd is het gooien of schieten van voorwerpen (bekers, pyrotechnisch voorwerpen enzovoort), het onrechtmatig betreden van een stadion, het aanzetten tot slagen en verwondingen, haat of woede, en het binnenbrengen en het bezitten of gebruiken van pyrotechnische voorwerpen.

– Pro League en KBVB

Hoewel de Pro League en de KBVB niet onder de federale bevoegdheid vallen, zijn ze wel belangrijke actoren waarmee de dialoog steeds moet worden aangegaan om de problematiek ten gronde aan te pakken. De acties van die actoren zijn hierboven al vermeld.

2.6.2. Vlaams niveau

– Voetbal Vlaanderen

De voornaamste actor in Vlaanderen in het kader van deze problematiek is Voetbal Vlaanderen, als erkende en gesubsidieerde sportfederatie. De Vlaamse Regering heeft samen met Voetbal Vlaanderen tal van initiatieven en voorstellen gedaan, die door Voetbal Vlaanderen verder worden of werden uitgewerkt en geïmplementeerd. Voor meer informatie daarover kan worden verwezen naar punt 2.4.

– Internationaal Centrum Ethiek in de Sport (ICES)

Naast Voetbal Vlaanderen ondersteunt de Vlaamse Regering ook de vzw Internationaal Centrum Ethiek in de Sport (ICES). Die erkende organisatie zorgt voor beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling op het gebied van ethisch sporten. ICES vervult de volgende vijf kernopdrachten in het kader van het decreet van 20 december 2013 inzake gezond en ethisch sporten:

- 1° als kenniscentrum functioneren op het gebied van ethisch sporten;
- 2° informatie, kennis en expertise of beleidsopties van de Vlaamse overheid op het gebied van ethisch sporten in bruikbare instrumenten voor de sportsector omzetten, delen en daarvoor begeleiding en ondersteuning verzorgen voor de sportsector;
- 3° bestaande instrumenten en praktijken op het gebied van ethisch sporten volgen en evalueren;

- 4° de Vlaamse overheid ondersteunen op het domein van ethisch sporten;
- 5° het maatschappelijk draagvlak voor thema's op het gebied van ethisch sporten vergroten.

Bij ICES zijn er drie interessante initiatieven voor dit voorstel van resolutie. Het eerste initiatief is een gereedschapskist voor sportouders. Die interactieve toolbox maakt het thema sportouders in een sportclub bespreekbaar voor zowel ouders als trainers. Om ervoor te zorgen dat kinderen zich optimaal amuseren en ontwikkelen in de sportclub is het belangrijk dat trainers en ouders elkaar goed begrijpen. En dat begint bij een goed gesprek.

Een tweede initiatief is de Week van de Official. Het blijft cruciaal om officials, scheidsrechters, juryleden en resultaatopnemers in de schijnwerpers te zetten. ICES neemt dan ook deel aan de Week van de Official 2022, die georganiseerd wordt door de Vlaamse Sportfederatie. Officials houden van hun vak, enerzijds door de betrokkenheid met de sport, anderzijds door het sociaal actieve aspect ervan. Het gebrek aan respect maakt echter dat ze sneller stoppen met het vak of dat potentiële officials nooit uit de startblokken schieten. Daarom is het belang van respect voor officials enorm groot. Tijdens de Week van de Official gaat ICES aan de slag met het woord respect. Elke dag komt er een algemene tip aan bod waarmee het respect voor officials vergroot kan worden. Specifiek voor de sportfederaties en sportclubs zijn er ook elke dag nog tips met links naar handige goede praktijken.

Ten derde is er het project 'Safe Sport Allies'-club. ICES biedt een gratis interactieve workshop aan om grensoverschrijdend gedrag aan te pakken. Die workshop is niet alleen bestemd voor sporters en trainers op de club, maar ook voor sportclubbestuurders en ouders. Een club kiest zelf voor welke doelgroepen er een project wordt georganiseerd. Het doel van de workshops en webinars is dat sporters, trainers, clubbestuurders en sportouders beter weten hoe ze kunnen omgaan met grensoverschrijdend gedrag in de sportclub en wat de club kan doen om dat gedrag te voorkomen.

2.6.3. Lokale besturen

Ook lokale besturen hebben een verantwoordelijkheid in het veiligheidsverhaal en mogen daarin zeker niet onderbelicht blijven. Bij professionele sportwedstrijden beschikt de burgemeester over een reeks bevoegdheden zoals de openbare orde handhaven en de aansturing van de lokale politie. Zo is het de taak van de burgemeester om beslissingen te nemen over een verbod op toeschouwers, een verbod op het gebruik van (bepaalde) tribunes of zelfs een verbod om een wedstrijd te laten doorgaan. Organisatoren van een voetbalwedstrijd moeten steeds vooraf een vergunning aanvragen. Zonder voorafgaande, schriftelijke toestemming van de burgemeester van de gemeenten waarin de activiteiten of wedstrijden plaatsvinden, zijn die eenvoudigweg verboden.

In sommige gevallen is er signalisatie nodig. Ook daarvoor is de goedkeuring van de gemeentelijke overheden vereist. Telkens als ze het nodig acht, kan de gemeente een reeks voorzorgsmaatregelen of voorwaarden opleggen die moeten worden nageleefd. Ten slotte is bij grote of risicovolle voetbalwedstrijden nauw overleg nodig tussen de voetbalclubs, de politie en de lokale besturen. De lokale veiligheidspartners hebben bijzonder veel slagkracht, niet het minst door de veiligheidsovereenkomst die de clubs met hen moeten sluiten. De lokale veiligheidspartners kunnen dus heel concreet mee vormgeven aan het veiligheidsbeleid en de precieze rol die elkeen te vervullen heeft bij de uitvoering daarvan. Burgemeesters kunnen ook als hoofd van de lokale politie en omdat ze bevoegd zijn voor de openbare orde, de federale politie vorderen.

3. Mogelijke oplossingen

3.1. Strengere straffen

Afgelopen jaren zijn de straffen voor wangedrag en hooliganisme in de sport verstrengd door tal van actoren. Denk maar aan de trajecten zoals in Kazerne Dossin, de stadionverboden tot tien jaar of bij recidive tot 25 jaar, en het perimeterverbod.

De vraag rijst of die verstrenging voldoende is om een gedragswijziging bij supporters te realiseren op alle niveaus. Hoewel de vergelijking met het systeem in Engeland niet op alle vlakken opgaat, is het toch interessant om een voorbeeld te nemen aan enkele strenge sancties die daar gelden. Een supporter die zich racistisch uitlaat tegenover een andere persoon, krijgt een levenslang stadionverbod. Ons sanctiesysteem evolueert zeker in die richting, zo blijkt uit de recente wijzigingen van de Voetbalwet. Ook de Pro League en de KBVB hebben het afgelopen jaar enkele stappen in die richting gezet. Toch waarschuwen de indieners van dit voorstel van resolutie voor symboolwetgeving. Verdere hervormingen zijn nodig. Het verhogen van enkele straffen is een begin, maar mag zeker geen eindpunt vormen.

Als in België een supporter wangedrag heeft gepleegd en na een aantal jaar naar het stadion mag terugkeren, is het uiteraard de bedoeling dat die supporter schuldinzicht heeft en niet in recidive vervalt. Daarom is de focus op het preventieve deel minstens van even groot belang.

3.1.1. Internationale sanctionering

Belgische voetbalclubs hebben supporters die over de grenzen naar Frankrijk, Nederland en Duitsland gaan. Dat betekent dat een stadionverbod in België niet in het buitenland wordt opgemerkt en omgekeerd. Momenteel is er een onderzoek aan de gang naar gerelateerd wangedrag in en rond het stadion, met name om te bepalen welke instrumenten er in België en Nederland worden ingezet om dat wangedrag tegen te gaan, hoe effectief die instrumenten zijn en in hoeverre de praktijken uit het ene land onverenigbaar zijn met die van het andere land. De indieners van dit voorstel van resolutie vragen zich af hoever het onderzoekstraject intussen staat en of er verdere actie kan worden ondernomen om de uitwisseling van verstoorders in en rond voetbalstadions op internationaal niveau te verbeteren.

3.1.2. Uitvoering

De identificatie bij een inbreuk behoort nog tot de verantwoordelijkheid van de voetbalclubs, maar die gegevens worden vervolgens doorgestuurd naar de KBVB, waar de procedure zijn verdere beloop krijgt. Die procedure wordt uitgevoerd met een maximumtermijn van 25 werkdagen nadat het dossier door een club aangehangig werd gemaakt bij de strafkamer. Als er echter een proces-verbaal wordt opgemaakt tijdens een voetbalwedstrijd en het door de Voetbalcel moet worden behandeld, duurt die termijn heel wat langer.

In het kader van de bestuurlijke en gerechtelijke procedures na wangedrag is het relevant om de federale minister van Justitie te betrekken. De straffen en boetes die in de Voetbalwet worden vermeld, dateren van 25 jaar geleden. Een herwaardering van de strafwet dringt zich op.

Ten slotte vragen de indieners van dit voorstel van resolutie om aandacht te hebben voor een opdeling in boetes. Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen boetes voor clubs en boetes voor supporters. Clubs participeren mee in de strijd tegen wangedrag en doen binnen het kader van hun bevoegdheden hun uiterste best. Het spreekt voor zich dat daders zwaarder moeten worden gesanctioneerd dan clubs.

3.2. Investeren in schuldinzicht bij voetbalsupporters

Zowel het leertraject van Kazerne Dossin als de workshops rond wij-zij-denken zijn goede initiatieven om gedragswijzigingen van voetbalsupporters te realiseren (curatief en preventief). Om opnieuw toegang te krijgen na een verbod in een voetbalstadion, moet schuldinzicht in het ongepaste gedrag gerealiseerd worden. Er kan de vraag worden gesteld of Voetbal Vlaanderen zich actiever kan inzetten voor die projecten. Een oproep aan de verscheidene amateur-, vrouwen- en jeugdclubs om preventief een workshop te volgen met bestuurders, ploegen en/of supporters kan daarbij een eerste stap zijn. Bovendien kunnen voor dergelijke projecten subsidies aangevraagd worden bij de federale overheid.

3.3. Investeren in controle

Hoe kunnen voetbalclubs personen met een stadionverbod buitenhouden en vlot identificeren wie wel en waar in het stadion zit? Wie een voetbalstadion binnenkomen kan op twee momenten worden gecontroleerd. Eerst moet een supporter een ticket aankopen en daarna gebruikt de supporter dat toegangsticket om in het stadion binnen te gaan. Het kan interessant zijn om een onderscheid te maken tussen beide acties.

3.3.1. Aankoopproces

Supporters moeten als eerste het aankoopproces doorlopen. Sinds 1 februari 2021, de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 3 november 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 2005 houdende de regels voor het ticketbeheer ter gelegenheid van voetbalwedstrijden, geldt er een verplichting van een-op-eenverkoop van tickets. De aankoop van meer dan een ticket door één persoon wordt daardoor alleen mogelijk gemaakt als de andere personen hun identiteitsgegevens linken aan hun persoonlijke ticket. Het gebeurt in de praktijk nog te vaak dat tickets worden doorgegeven zonder dat daarvan melding wordt gemaakt aan de betrokken organisator. Op die manier is er weinig controle over wie er exact in het stadion binnengaat. De vraag rijst of supporters voldoende op de hoogte zijn van die verplichting. Een optie kan zijn om supporters meer te sensibiliseren bij het doorgeven van een ticket of abonnement (inclusief de koppeling van de identiteitsgegevens van de vervanger).

3.3.2. Controleproces

Naast het ingrijpen in het aankoopproces kan er ook ingegrepen worden bij het binnengaan in een voetbalstadion. Die controle is complexer: ze gaat gepaard met technologische knowhow en heeft een zekere financiële impact. Het is niet eenvoudig om exact te controleren wie er wel en niet een stadion betreedt. Op een korte periode moeten er heel wat supporters door de toegangspoorten raken. Daarop een gedetailleerde identiteitscontrole doen lijkt niet de meest efficiënte en dus wenselijke optie. Een andere mogelijkheid is om te werken met hoogstaande technologieën zoals biometrie. Die verregaande piste botst echter op heel wat beperkingen, zowel financieel, technologisch als op het vlak van privacy.

3.3.3. Ingrijpen in het stadion

In sommige stadions (ook in België), is een speciale tv-kamer aanwezig waar politiemensen constant het gebeuren op en rond het veld kunnen zien. In het stadion van bijvoorbeeld Borussia Dortmund wordt nog een stap verder gegaan. Als er iets verdachts te zien is, treden de politiediensten onmiddellijk op. Ze halen de verdachte discreet uit het publiek tijdens de match en onderwerpen hem aan een grondige controle in een speciaal daarvoor ontworpen ruimte, waarin trouwens ook

cellen zijn om mensen eventueel in op te kunnen sluiten. Ook buiten het stadion gebeurt voortdurend controle met camera's.

3.4. Voorkomen van geweld bij jongeren

Projecten om geweld bij jongeren te voorkomen zijn al aanwezig in de structuur van Voetbal Vlaanderen. Denk maar aan projecten zoals 'fair play'-ouders, het 'fair play'-klassement en de communicatiecampagne daarover. Ook ICES is bezig met sensibilisering in de strijd tegen agressie bij jongeren. De indieners van dit voorstel van resolutie opteren ervoor dat de Vlaamse Regering dergelijke projecten verder stimuleert en de verdere uitbouw ervan ondersteunt.

3.5. Strenger optreden vanuit de spelleiding

Niet alleen het strenger optreden tegen supporters, maar ook het strenger optreden tegen spelers en trainers kan een impact hebben. Zeker bij jeugd- en amateurwedstrijden komen er heel wat incidenten voor van agressie op het veld. Het bondsreglement kan strenger of strikter worden aangepast, zodat zulke bejegeningen van tegenspelers of de spelleiding worden uitgesloten.

Even belangrijk in dit verhaal is het omgaan met dergelijke bejegeningen vanuit de spelleiding. Extra ondersteuning moet geboden worden bij de opleiding van de spelleiding. Daarin speelt de Vlaamse Trainersschool een belangrijke rol.

3.6. Respect voor uitsupporters

Naast het probleem van agressie tegenover de spelleiding, is agressie tegen de uitsupporters minstens een even groot probleem. Respect voor de uitsupporter moet vanzelfsprekend zijn, zowel op professioneel als op amateurniveau. Er wordt vaak vergeten dat er zonder tegenstrever van voetbal geen sprake kan zijn. Dat probleem kan geïntegreerd worden in de eerder genoemde workshops rond wij-zij-denken.

3.7. Verantwoordelijkheid van de overheid en de voetbalclubs

Tot slot gaat het niet alleen om het nemen van extra maatregelen, maar ook om het toewijzen van bevoegdheden op de juiste manier. In het bijzonder wordt in de professionele voetbalwereld een anomalie waargenomen tussen de verantwoordelijkheden van verschillende actoren en hun bevoegdheden. Zo ligt de verantwoordelijkheid voor het controleren van de toegang tot stadions bij voetbalclubs. Hoewel de clubs de verplichting hebben om op pyrotechnisch materiaal te controleren, kunnen stewards alleen een oppervlakkige inspectie uitvoeren. Bovendien is gezichtsherkenning een snelle manier om personen te identificeren, maar is dat uit privacyoverwegingen niet mogelijk. De organisatoren van voetbal-evenementen krijgen steeds meer verantwoordelijkheden, en terecht. Voor de overheid is het belangrijk om faciliterend op te treden, zodat voetbalclubs hun verantwoordelijkheid goed kunnen uitoefenen binnen een wettelijk kader. Daarom roepen de indieners van dit voorstel de Vlaamse Regering op om er bij de Federale Regering op aan te dringen dat ze voldoende ruimte biedt en het wettelijke kader verder aanpast. Hoewel de indieners van dit voorstel van resolutie de acties van de vorige zittingsperiode waarderen, zoals de een-op-eenticketing en de uitbreiding van de bevoegdheden voor stewards en beveiligingsmedewerkers, blijft verbetering nodig.

Naast de verantwoordelijkheid van de overheid is het ook de taak van de voetbalclubs om hun bevoegdheden maximaal te benutten. Clubs kunnen bijvoorbeeld hun supporters beter sensibiliseren en de toegangscontrole verbeteren. Clubs kunnen ook overwegen om professionele beveiligingsmedewerkers in te zetten, hoewel dat meer kost dan het gebruik van stewards. Bovendien is kwaliteitsvolle camerabewaking in stadions van groot belang voor de identificatie van relschoppers. De indieners vragen om die dialoog verder aan te gaan, zodat alle actoren hun bevoegdheid ten volle kunnen opnemen.

Kris VAN DIJCK
Maaïke DE RUDDER
Steven COENEGRACHTS
Imade ANNOURI
Annick LAMBRECHT

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, in het bijzonder artikel 4, 9°;
 - 2° de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden;
 - 3° de bevoegdheden, die zich ook grotendeels bevinden bij Binnenlandse Zaken, de politie en Justitie op het federale niveau;
 - 4° de erkenning en subsidiëring van Voetbal Vlaanderen op basis van het decreet van 10 juni 2016 houdende de erkenning en subsidiëring van de georganiseerde sportsector;
 - 5° het verslag van de hoorzitting van 7 december 2022 over de medeverantwoordelijkheid van supporters (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1531);
- overwegende dat:
 - 1° het geweld in de voetbalstadions een zware hypotheek legt op de actieve en passieve sportbeleving;
 - 2° alle actoren de handen in elkaar moeten slaan om dat geweld te bannen;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° in overleg te treden met de federale overheid, de Pro League en de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) om actie te ondernemen tegen wangedrag in de professionele voetbalwereld. Mogelijke oplossingen die de Vlaamse Regering kan suggereren zijn:
 - a) de bestaande preventieve maatregelen op regelmatige basis evalueren en bijsturen, en nagaan welke verdere preventieve acties ondernomen kunnen worden;
 - b) supporters die zich misdragen, (nog) zwaarder bestraffen;
 - c) proberen om dossiers van wangedrag tegen supporters bij de Voetbalcel en het gerecht sneller af te handelen, naar analogie van de 25 dagen van de KBVB;
 - d) zowel de voetbalclubs als de KBVB voldoende bevoegdheden geven om sancties uit te spreken;
 - e) een systeem uitwerken waarbij supporters problemen op een efficiënte manier kunnen melden aan een voetbalclub;
 - f) professionele voetbalclubs motiveren om te investeren in strengere en betere (identiteits)controles;
 - g) supporters op de hoogte brengen van de identiteitsaangifte bij het doorgeven van tickets en abonnementen;
 - h) het bondsreglement verstrengen voor agressie ten aanzien van de spelleiding;
 - i) zorgen voor een betere informatie-uitwisseling met andere landen over stadionverboden;
 - j) samen met de buurlanden internationale stadionverboden invoeren;
 - k) voetbalclubs nogmaals wijzen op hun verantwoordelijkheid als belangrijke actor in het veiligheidsverhaal;
 - 2° in te zetten op een betere informatiedoorstroming tussen de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken, de politie, Justitie, de burgemeesters en de voetbalclubs, zowel op professioneel als op amateur- en jeugdniveau;

- 3° samen met Voetbal Vlaanderen:
- a) de bestaande acties op regelmatige basis te evalueren en bij te sturen, en na te gaan welke verdere acties ondernomen kunnen worden;
 - b) ondersteuning te bieden aan de Vlaamse Trainersschool om in opleidingen voldoende aandacht te besteden aan het omgaan met wangedrag;
 - c) bestuurders, ploegen en supporters op te roepen om deel te nemen aan preventieve workshops in het kader van wangedrag in voetbal;
 - d) verder in te zetten op preventie bij jongeren in de strijd tegen agressie in de voetbalwereld;
 - e) na te gaan hoe het leertraject van Kazerne Dossin kan worden geïmplementeerd op amateurniveau.

Kris VAN DIJCK
Maaïke DE RUDDER
Steven COENEGRACHTS
Imade ANNOURI
Annick LAMBRECHT